

॥ तैत्तिरीय ब्राह्मणम् ॥

॥ अष्टमः प्रश्नः ॥

॥ तैत्तिरीयब्राह्मणे प्रथमाष्टके अष्टमः प्रपाठकः ॥

वरुणस्य सुषुवाणस्य दशधेन्द्रियं वीर्यं पराऽपतत्।
तथ्स॒सृद्धिरनु॑ सम॑सर्पत्। तथ्स॒सृपा॑ स॒सृत्वम्।
अ॒ग्निना॑ दे॒वेन॑ प्रथ॒मेऽह॑न्ननु प्रायु॑ङ्क्त। सर॑स्वत्या वा॒चा
द्वितीये॑। स॒वित्रा प्र॑स॒वेन॑ तृतीये॑। पू॒ष्णा प॒शुभिश्चतु॑र्थे।
बृह॑स्पति॑ना ब्रह्म॑णा प॒ञ्चमे। इन्द्रे॑ण दे॒वेन॑ ष॒ष्ठे। वरु॑णेन॒
स्वया॑ दे॒वत॑या सप्त॒मे॥१॥

सोमे॑न॒ राज्ञा॑ऽष्ट॒मे। त्वष्टा॑ रूपेण॑ नव॒मे। विष्णु॑ना य॒ज्ञेना॑-
ऽऽप्रोत्। यथ्स॒सृपो॑ भव॑न्ति। इन्द्रि॒यमे॒व तद्वी॑र्यं यज॑मान
आप्रो॑ति। पूर्वा॑पूर्वा वेदि॑र्भवति। इन्द्रि॒यस्य॑ वी॒र्यस्याव॑रुद्धौ।
पुर॒स्तादु॒प॒सदा॑ सौ॒म्येन॒ प्रच॑रति। सोमो॒ वै रेतो॑धाः। रेतं
ए॒व तद॑धाति। अ॒न्तरा॑ त्वाष्ट्रेण॑। रेतं ए॒व हितं॑ त्वष्टा॑ रूपाणि
विक॑रोति। उ॒परि॑ष्टाद्वैष्ण॒वेन॑। य॒ज्ञो वै विष्णुः॑। य॒ज्ञ ए॒वान्तः॑
प्रति॑ तिष्ठति॥२॥

सप्तमे दधाति पञ्च च॥ _____ [१]

जामि॑ वा ए॒तत्कु॑र्वन्ति। यथ्स॒द्यो दी॑क्षय॑न्ति स॒द्यः सोमं॑
क्री॒णन्ति॑। पुण्ड॒रिस्र॒जां प्रय॑च्छत्य॒जामि॑त्वाय। अङ्गि॑रसः
सुव॑र्गं लो॒कं यन्तः॑। अ॒प्सु दी॑क्षात॒पसी॑ प्रावे॑शयन्।

तत्पुण्डरीकमभवत्। यत्पुण्डरिस्रजां प्रयच्छति। साक्षादेव
दीक्षातपसी अव रुन्धे। दशभिर्वत्सतरैः सोमं क्रीणाति।
दशाक्षरा विराट्॥३॥

अन्नं विराट्। विराजैवान्नाद्यमव रुन्धे। मुष्कुरा भवन्ति
सेन्द्रत्वाय। दशपेयो भवति। अन्नाद्यस्यावरुद्धौ। शतं ब्राह्मणाः
पिबन्ति। शतायुः पुरुषः शतेन्द्रियः। आयुष्येवेन्द्रिये प्रति
तिष्ठति। सप्तदशः स्तोत्रं भवति। सप्तदशः प्रजापतिः॥४॥

प्रजापतेरास्यै। प्राकाशावध्वर्यवे ददाति। प्रकाशमेवेनं
गमयति। स्रजमुद्गात्रे। व्येवास्मै वासयति। रुक्मः होत्रे।
आदित्यमेवास्मा उन्नयति। अश्वं प्रस्तोतृप्रतिहर्तृभ्याम्।
प्राजापत्यो वा अश्वः। प्रजापतेरास्यै॥५॥

द्वादश पष्ठौहीर्ब्रह्मणै। आयुरेवाव रुन्धे। वशां मैत्रावरुणाय।
राष्ट्रमेव वश्यकः। ऋषभं ब्राह्मणाच्छुःसिने। राष्ट्रमेवेन्द्रिया-
व्यकः। वासंसी नेष्टापोतृभ्याम्। पवित्रे एवास्यैते। स्थूरि
यवाचितमच्छावाकाय। अन्त एव वरुणमव यजते॥६॥

अनङ्वाहमग्नीधै। वह्निर्वा अनङ्वान्। वह्निर्ग्रीत्। वह्निर्नैव वह्नि
यज्ञस्याव रुन्धे। इन्द्रस्य सुषुवाणस्य त्रेधेन्द्रियं वीर्यं परा-
ऽपतत्। भृगुस्तृतीयमभवत्। श्रायन्तीयं तृतीयम्। सरस्वती
तृतीयम्। भार्गवो होता भवति। श्रायन्तीयं ब्रह्मसामं
भवति। वारवन्तीयमग्निष्टोमसामम्। सारस्वतीरपो गृह्णाति।

इन्द्रियस्य वीर्यस्यावरुद्धौ। श्रायन्तीयं ब्रह्मसामं भवति।
 इन्द्रियमेवास्मिन्वीर्यं श्रयति। वारवन्तीयमग्निष्टोमसामम्।
 इन्द्रियमेवास्मिन्वीर्यं वारयति॥७॥

विराट्प्रजापतिरथः प्रजापतेरास्यै यजते ब्रह्मसामं भवति सप्त च॥ [२]

ईश्वरो वा एष दिशोऽनून्मदितोः। यं दिशोऽनु व्यास्थापयन्ति।
 दिशामवेष्टयो भवन्ति। दिक्ष्वेव प्रति तिष्ठत्यनुन्मादाय।
 पञ्च देवतां यजति। पञ्च दिशः। दिक्ष्वेव प्रति तिष्ठति।
 हविषोहविष इष्ट्वा बार्हस्पत्यमभिघारयति। यजमानदेवत्यो
 वै बृहस्पतिः। यजमानमेव तेजसा समर्धयति॥८॥

आदित्यां मल्हां गर्भिणीमा लभते। मारुतीं पृश्निं पष्ठौहीम्।
 विशं चैवास्मै राष्ट्रं च समीचीं दधाति। आदित्यया पूर्वया
 प्रचरति। मारुत्योत्तरया। राष्ट्र एव विशमनुबध्नाति।
 उच्चैरादित्याया आश्रावयति। उपांशु मारुत्यै। तस्माद्राष्ट्रं
 विशमतिवदति। गर्भिण्यादित्या भवति॥९॥

इन्द्रियं वै गर्भः। राष्ट्रमेवेन्द्रियाव्यंकः। अगर्भा मारुती।
 विद्धे मरुतः। विशमेव निरिन्द्रियामकः। देवासुराः
 संयत्ता आसन्। ते देवा अश्विनोः पूषन्वाचः सत्यं
 सन्निधाय। अनृतेनासुरानभ्यभवन्। तेऽश्विभ्यां पूष्णे
 पुरोडाशं द्वादशकपालं निर्वपन्। ततो वै ते वाचः
 सत्यमवारुन्धत॥१०॥

यदश्विभ्यां पूष्णे पुरोडाशं द्वादशकपालं निर्वपति।

अनृतेनैव भ्रातृव्यानभिभूय। वाचः सत्यमव रुन्धे। सरस्वते
 सत्यवाचे चरुम्। पूर्वमेवोदितम्। उत्तरेणाभि गृणाति।
 सवित्रे सत्यप्रसवाय पुरोडाशं द्वादशकपालं प्रसूत्यै।
 दूतान्प्रहिणोति। आविदं एता भवन्ति। आविदमेवैनं
 गमयन्ति। अथो दूतेभ्य एव न छिद्यते। तिसृधन्वः
 शुष्कदृतिर्दक्षिणा समृद्धौ॥११॥

अर्धयति भवत्यरुन्धत गमयन्ति द्वे च॥

[३]

आग्नेयमष्टाकपालं निर्वपति। तस्माच्छिशिरे कुरुपञ्चालाः
 प्राश्नो यान्ति। सौम्यं चरुम्। तस्माद्वसन्तं व्यवसायादयन्ति।
 सावित्रं द्वादशकपालम्। तस्मात्पुरस्ताद्यवानां सवित्रा
 विरुन्धते। बारुहस्पत्यं चरुम्। सवित्रैव विरुध्य। ब्रह्मणा
 यवानादधते। त्वाष्ट्रमष्टाकपालम्॥१२॥

रूपाण्येव तेन कुर्वते। वैश्वानरं द्वादशकपालम्। तस्माज्जघन्ये
 नैदाघे प्रत्यञ्चः कुरुपञ्चाला यान्ति। सारस्वतं चरुं निर्वपति।
 तस्मात्प्रावृषि सर्वा वाचो वदन्ति। पौष्णेन व्यवस्यन्ति। मैत्रेण
 कृषन्ते। वारुणेन विधृता आसते। क्षेत्रपत्येन पाचयन्ते।
 आदित्येनादधते॥१३॥

मासिमास्येतानि हवींषि निरुप्याणीत्याहुः। तेनैवर्तून्ययुङ्क्ते
 इति। अथो खल्वाहुः। कः संवत्सरं जीविष्यतीति।
 षडेव पूर्वेषु निरुप्याणि। षडुत्तरेषु। तेनैवर्तून्ययुङ्क्ते।
 दक्षिणो रथवाहनवाहः पूर्वेषां दक्षिणा। उत्तर उत्तरेषाम्।

संवत्सरस्यैवान्तौ युनक्ति। सुवर्गस्य लोकस्य समष्ट्यै॥१४॥
 त्वाष्ट्रमृष्टाकपालं दधते युनक्त्येकं च॥ [४]

इन्द्रस्य सुषुवाणस्य दशधेन्द्रियं वीर्यं पराऽपतत्। स
 यत्प्रथमं निरर्णीवत्। तत्कलमभवत्। यद्वितीयम्। तद्वदरम्।
 यत्तृतीयम्। तत्कर्कन्धु। यन्नस्तः। स सिं॒हः। यदक्ष्योः॥१५॥

स शार्दूलः। यत्कर्णयोः। स वृकः। य ऊर्ध्वः। स
 सोमः। याऽवाची। सा सुरा। त्रयाः सक्तवो भवन्ति।
 इन्द्रियस्यावरुद्धौ। त्रयाणि लोमानि॥१६॥

त्विषिमेवाव रुन्धे। त्रयो ग्रहाः। वीर्यमेवाव रुन्धे। नाम्ना
 दशमी। नव वै पुरुषे प्राणाः। नाभिर्दशमी। प्राणा इन्द्रियं
 वीर्यम्। प्राणानेवेन्द्रियं वीर्यं यजमान आत्मन्धत्ते। सीसेन
 क्लीबाच्छष्पाणि क्रीणाति। न वा एतदयो न हिरण्यम्॥१७॥

यथ्सीसम्। न स्त्री न पुमान्। यत्क्लीबः। न सोमो न सुरा।
 यथ्सौत्राम्णी समृद्धौ। स्वाद्वीं त्वा स्वादुनेत्याह। सोममेवेना
 करोति। सोमोऽस्यश्विभ्यां पच्यस्व सरस्वत्यै पच्यस्वेन्द्राय
 सुत्राम्णे पच्यस्वेत्याह। एताभ्यो ह्येषा देवताभ्यः पच्यते।
 तिस्रः स॒सृष्टा वसति॥१८॥

तिस्रो हि रात्रीः क्रीतः सोमो वसति। पुनातु ते परिस्नुतमिति
 यजुषा पुनाति व्यावृत्त्यै। पवित्रेण पुनाति। पवित्रेण हि
 सोमं पुनन्ति। वारेण शश्वता तनेत्याह। वारेण हि सोमं

पुनन्ति। वा॒युः पू॒तः प॒वित्रेणेति॑ नैतया॑ पुनीयात्। व्यृ॒द्धा
ह्येषा। अ॒ति॒प॒वि॒त॒स्यैतया॑ पुनीयात्। कु॒वि॒द॒ङ्गेत्य॑निरुक्तया
प्राजाप॒त्यया॑ गृह्णाति॥१९॥

अ॒निरु॒क्तः प्र॒जाप॑तिः। प्र॒जाप॑ते॒राप्त्यै॑। ए॒कय॑र्चा गृह्णाति।
ए॒क॒धै॒व यज॑माने वी॒र्यं॑ दधाति। अ॒श्विनं॑ धू॒म॒माल॑भते।
अ॒श्विनो॑ वै दे॒वानां॑ भिष॒जौ। ता॒भ्यामे॒वास्मै॑ भेष॒जं क॑रोति।
सा॒र॒स्व॒तं मेष॑म्। वा॒ग्वै सर॑स्वती। वा॒चै॒वैनं॑ भिष॒ज्यति॑।
ऐ॒न्द्रमृ॑ष॒भ५ सै॑न्द्र॒त्वाय॑॥२०॥

अक्ष्योर्लोमानि हिरण्यं वसति गृह्णाति भिषज्यत्येकं च॥ [५]

यत्रि॒षु यू॒पेष्वाल॑भेता। ब॒हि॒र्धाऽस्मा॑दिन्द्रि॒यं वी॒र्यं॑
दध्यात्। भ्रातृ॒व्यम॑स्मै ज॒नये॑त्। ए॒क॒यू॒प आ॑ल॒भते॑।
ए॒क॒धै॒वास्मि॑न्निन्द्रि॒यं वी॒र्यं॑ दधाति। ना॒स्मै भ्रातृ॒व्यं ज॒नय॑ति।
नैतेषां॑ प॒शूनां॑ पु॒रोडा॑शा भवन्ति। ग्र॒हपु॑रोडाशा ह्ये॒ते। यु॒व५
सु॒राम॑म॒श्विने॑ति॒ सर्व॑दे॒वत्यै॑ या॒ज्यानु॒वाक्यै॑ भवतः। सर्वा॑ ए॒व
दे॒वताः॑ प्रीणाति॥२१॥

ब्रा॒ह्म॒णं परि॑क्रीणीयादु॒च्छेष॑णस्य पा॒तार॑म्। ब्रा॒ह्म॒णो
ह्याहु॑त्या उ॒च्छेष॑णस्य पा॒ता। यदि॑ ब्रा॒ह्म॒णं न वि॒न्देत्।
व॒ल्मी॒क॒व॒पाया॑मव॒ नये॑त्। सै॒व ततः॑ प्रायश्चित्तिः। यद्वै
सौ॒त्राम॑ण्यै व्यृद्धम्। तद॑स्यै॒ समृ॑द्धम्। ना॒ना॒दे॒व॒त्याः प॒शव॑श्च
पु॒रोडा॑शाश्च भवन्ति॒ समृ॑द्धौ। ऐ॒न्द्रः प॑शूनामु॒त्त॒मो भ॑वति।

ऐन्द्रः पु॒रोडाशा॑नां प्रथ॒मः॥२२॥

इन्द्रि॒ये ए॒वास्मै॑ स॒मीची॑ दधाति। पु॒रस्ता॑दनूया॒जानां॑
पु॒रोडाशैः॑ प्रच॑रति। प॒शवो॒ वै पु॒रोडाशाः॑। प॒शूने॒वाव॑ रुन्धे।
ऐन्द्रमेका॑दशकपालं निर्व॑पति। इन्द्रि॒यमे॒वाव॑ रुन्धे। सा॒वित्रं
द्वा॑दशकपालं प्रसू॑त्यै। वा॒रुणं॑ दशकपालम्। अ॒न्त॒त ए॒व
वरु॑णमव॑ यजते। वड॑बा दक्षि॑णा॥२३॥

उ॒त वा ए॒षाऽश्व॑ꣳ सू॒ते। उ॒ताऽश्व॑तरम्। उ॒त सोमं॑ उ॒त सुरा॑।
यथ॑सौ॒त्राम॒णी स॒मृद्धौ॑। बा॒रुह॑स्पत्यं प॒शुं च॑तुर्थम॒तिप॒वित॒स्या
ल॑भते। ब्रह्म॒ वै दे॒वानां॑ बृह॒स्पतिः॑। ब्रह्म॑णै॒व य॒ज्ञस्य॑
व्यृ॒द्धम॑पि॒ वप॑ति। पु॒रोडाश॑वाने॒ष प॒शुर्भव॑ति। न ह्ये॑तस्य
ग्र॒हं गृ॒ह्णन्ति॑। सोम॑प्रती॒काः पि॒तर॑स्तृ॒ष्णुते॑ति॒ शता॑तृ॒ष्णायाꣳ
स॒मव॑नयति॥२४॥

श॒तायुः॑ पु॒रुषः॑ श॒तेन्द्रि॑यः। आ॒युष्ये॒वेन्द्रि॑ये प्र॒ति तिष्ठ॑ति।
दक्षि॑णे॒ऽग्नौ जु॑होति। पा॒प॒व॒स्य॒सस्य॑ व्यावृ॑त्यै। हि॒र॒ण्यम॑न्त॒रा
धा॑रयति। पू॒तामे॒वैनां॑ जुहोति। श॒तमा॑नं भवति। श॒तायुः॑
पु॒रुषः॑ श॒तेन्द्रि॑यः। आ॒युष्ये॒वेन्द्रि॑ये प्र॒ति तिष्ठ॑ति। यत्रै॒व
श॑तातृ॒ष्णां धा॑रयति॥२५॥

तन्नि॑दधाति प्र॒तिष्ठि॑त्यै। पि॒तृन् वा ए॒तस्ये॑न्द्रि॒यं वी॒र्यं॑ गच्छति।
यꣳ सोमो॑ऽति॒ पव॑ते। पि॒तृणां॑ या॒ज्यानु॒वाक्या॑भि॒रुप॑ तिष्ठते।
यदे॒वास्य॑ पि॒तृनि॑न्द्रि॒यं वी॒र्यं॑ गच्छति। तदे॒वाव॑ रुन्धे।

ति॒सृभि॒रुप॑ तिष्ठते। तृतीये॒ वा इ॒तो लो॒के पि॒तरः॑। ताने॒व
प्री॑णाति। अथो॒ त्रीणि॑ वै य॒ज्ञस्यै॑न्द्रि॒याणि॑। अध्व॒र्युर॑होता॑
ब्र॒ह्मा। त उप॑तिष्ठन्ते। यान्ये॒व य॒ज्ञस्यै॑न्द्रि॒याणि॑। तैरे॒वास्मै॑
भे॒षजं॑ करोति॥२६॥

प्रीणाति प्रथमो दक्षिणा समवनयति धारयतीन्द्रियाणि चत्वारि च॥ [६]

अ॒ग्नि॒ष्टोम॒मग्र॒ आ॒हर॑ति। य॒ज्ञ॒मुखं॑ वा अ॒ग्नि॒ष्टोमः॑।
य॒ज्ञ॒मुख॒मे॒वार॒भ्यं स॒वमा॑ क्र॒मते॑। अथै॒षोऽभि॑षे॒चनी॑यश्चतु॒-
स्त्रिं॒शप॑व॒मानो॑ भवति। त्रयंस्त्रिं॒शद्वे॑ दे॒वताः॑। ता
ए॒वाऽऽप्रो॑ति। प्र॒जाप॑तिश्चतुस्त्रिं॒शः। तमे॒वाऽऽप्रो॑ति।
सं॒शर॑ ए॒ष स्तो॑मा॒नाम॑य॒थापूर्व॑म्। यद्विष॑माः स्तोमाः॑॥२७॥

ए॒तावा॒न् वै य॒ज्ञः। या॒वा॒न्यव॑मानाः। अ॒न्तः श्ले॑षणं॒ त्वा
अ॒न्यत्। यथ्स॒माः प॑व॒मानाः। तेनाऽसं॒शरः॑। तेन॑ यथापूर्वम्।
आ॒त्मनै॒वाग्नि॑ष्टोमेन॒ध्नोति॑। आ॒त्मना॑ पु॒ण्यो भ॑वति। प्र॒जा वा
उ॒क्थानि॑। प॒शव॑ उ॒क्थानि॑। यदु॒क्थ्यो॑ भव॒त्यनु॑ सन्त॑त्यै॥२८॥

स्तोमाः पशव उक्थान्येक च॥ [७]

उप॑ त्वा जा॒मयो॑ गि॒र इति॑ प्र॒तिप॑द्भवति। वा॒ग्वै वा॒युः। वा॒च
ए॒वैषो॑ऽभिषे॒कः। सर्वा॑सा॒मे॒व प्र॒जानां॑ सू॒यते॑। सर्वा॑ ए॒नं प्र॒जा
रा॒जेति॑ वदन्ति। ए॒तमु॒ त्यन्द॑श॒ क्षिप॑ इत्या॑ह। आ॒दि॒त्या वै
प्र॒जाः। प्र॒जाना॑मे॒वैतेन॑ सू॒यते॑। यन्ति॑ वा ए॒ते य॑ज्ञ॒मुखा॑त्। ये
सं॒म्भार्या॑ अ॒क्रन्॑॥२९॥

यदा॒ह प॑व॒स्व वा॒चो अ॑ग्निय॒ इति॑। तेनै॒व य॑ज्ञ॒मुखान्न॑यन्ति।

अ॒नुष्टु॒क्प्र॑थ॒मा भ॑वति। अ॒नुष्टु॒गुत्त॑मा। वा॒ग्वा अ॑नुष्टुक्। वा॒चैव
प्र॒यन्ति॑। वा॒चोद्य॑न्ति। उ॒द्व॒तीर्भ॑वन्ति। उ॒द्व॒द्वा अ॑नुष्टुभौ रू॒पम्।
आ॒नुष्टु॒भो रा॒ज॒न्यः॥ ३०॥

तस्मा॒दु॒द्व॒तीर्भ॑वन्ति। सौ॒र्य॑नुष्टुगुत्त॑मा भ॑वति। सु॒व॒र्गस्य॑
लो॒कस्य॑ सन्त॑त्यै। यो वै स॒वादे॑ति। नैन॑ꣳ स॒व उप॑नमति।
यः सा॒मेभ्य॑ ए॒ति। पापी॑यान्स्सुषुवा॒णो भ॑वति। ए॒तानि॒ खलु॑
वै सा॒मानि॑। यत्पृ॒ष्ठानि॑। यत्पृ॒ष्ठानि॑ भव॑न्ति॥ ३१॥

तैरे॒व स॒वान्नै॑ति। या॒नि दे॒वरा॒जाना॑ꣳ सा॒मानि॑। तैर॒मुष्मिँ॑ल्लो॒क
ऋ॒ध्नोति॑। या॒नि म॒नुष्य॑रा॒जाना॑ꣳ सा॒मानि॑। तैर॒स्मिँ॑ल्लो॒क
ऋ॒ध्नोति॑। उ॒भयो॑रे॒व लो॒कयोर् ऋ॒ध्नोति॑। दे॒वलो॒के च॑
म॒नुष्य॑लो॒के च॑। ए॒कवि॑ꣳशोऽभिषे॒चनी॑य॒स्योत्त॑मो भ॑वति।
ए॒कवि॑ꣳशः के॒शव॑प॒नीय॑स्य प्रथ॒मः। स॒प्तद॒शो द॑शपेयः॥ ३२॥

वि॒द्वा ए॒कवि॑ꣳशः। रा॒ष्ट्रꣳ स॑प्तद॒शः। वि॒श ए॒वैत॑न्म॒ध्यतो॑-
ऽभिषि॑च्यते। तस्मा॒द्वा ए॒ष वि॒शां प्रि॒यः। वि॒शो हि
म॒ध्यतो॑ऽभिषि॑च्यते। यद्वा ए॒नम॒दो दि॒शोऽनु॑ व्यास्था॒पय॑न्ति।
तथ्सु॑व॒र्गं लो॒कम॒भ्या रो॑हति। यदि॒मं लो॒कं न प्र॑त्यव॒रोह॑त्।
अ॒ति॒ज॒नं वे॒यात्। उ॒द्वा मा॒द्येत्। यदेष॑ प्र॒तीची॑नः स्तो॒मो
भ॑वति। इ॒ममे॒व तेन॑ लो॒कं प्र॑त्यव॒रोह॑ति। अथो॑ अ॒स्मिन्ने॒व
लो॒के प्र॑ति॒ तिष्ठ॑त्यनु॒न्मादा॑य॥ ३३॥

अक्र॑त्रा॒ज॒न्यो भ॑वन्ति द॒शपे॑यो माद्ये॒न्नोणिं॑ च॥ [८]

इ॒यं वै र॑ज॒ता। अ॒सौ हरि॑णी। य॒द्रु॒क्नौ भ॑वतः।

आभ्यामेवैनमुभयतः परिं गृह्णाति। वरुणस्य वा
 अभिषिच्यमानस्याऽऽपः। इन्द्रियं वीर्यं निरघ्नन्। तत्सुवर्णं
 हिरण्यमभवत्। यद्रुक्ममन्तर्दधाति। इन्द्रियस्य वीर्यस्या-
 निर्घाताय। शतमानो भवति शतक्षरः। शतायुः पुरुषः
 शतेन्द्रियः। आयुष्येवेन्द्रिये प्रति तिष्ठति। आयुर्वै हिरण्यम्।
 आयुष्या एवैनमुभयति क्षरन्ति। तेजो वै हिरण्यम्।
 तेजस्या एवैनमुभयति क्षरन्ति। वर्चो वै हिरण्यम्। वर्चस्या
 एवैनमुभयति क्षरन्ति॥३४॥

शतक्षरोऽष्टौ च॥

[९]

अप्रतिष्ठितो वा एष इत्याहुः। यो राजसूयेन यजत
 इति। यदा वा एष एतेन द्विरात्रेण यजते। अथ प्रतिष्ठा।
 अथ संवत्सरमाप्नोति। यावन्ति संवत्सरस्याहोरात्राणि।
 तावतीरेतस्य स्तोत्रीयाः। अहोरात्रेष्वेव प्रति तिष्ठति।
 अग्निष्टोमः पूर्वमहर्भवति। अतिरात्र उत्तरम्॥३५॥

नानैवाहोरात्रयोः प्रति तिष्ठति। पौर्णमास्यां पूर्वमहर्भवति।
 व्यष्टकायामुत्तरम्। नानैवार्धमासयोः प्रति तिष्ठति।
 अमावास्यायां पूर्वमहर्भवति। उद्दृष्ट उत्तरम्। नानैव मासयोः
 प्रति तिष्ठति। अथो खलु। ये एव समानपक्षे पुण्याहे
 स्याताम्। तयोः कार्यं प्रतिष्ठित्यै॥३६॥

अपशव्यो द्विरात्र इत्याहुः। द्वे ह्येते छन्दसी। गायत्रं
 च त्रैष्टुभं च। जगतीमन्तर्यन्ति। न तेन जगती

कृतेत्याहुः। यदेनान्तृतीयसवने कुर्वन्तीति। यदा वा
 एषाऽहीनस्याहर्भजते। साहस्यं वा सवनम्। अथैव जगती
 कृता। अथ पशव्यः। व्युष्टिर्वा एष द्विरात्रः। य एवं
 विद्वान्द्विरात्रेण यजते। व्यैवास्मा उच्छति। अथो तम एवाप
 हते। अग्निष्टोममन्त आ हरति। अग्निः सर्वा देवताः।
 देवतास्वेव प्रति तिष्ठति॥३७॥

उत्तरं प्रतिष्ठित्यै पशव्यः सप्त च॥ [१०]

वरुणस्य जामि वा ईश्वर आग्नेयमिन्द्रस्य यत्रिष्वग्निष्टोममुप त्वेयं वै रजताऽप्रतिष्ठितो
 दश॥१०॥

वरुणस्य यदश्विभ्यां यत्रिषु तस्मादुद्वृतीः सप्तत्रिंशत्॥३७॥

वरुणस्य प्रति तिष्ठति॥

हरिः ओम्॥

॥इति श्रीकृष्णयजुर्वेदीयतैत्तिरीयब्राह्मणे प्रथमाष्टके अष्टमः
 प्रपाठकः समाप्तः॥